

ПР.РАТ.03

Процедура за управљање баланским механизмом

Клас.знак: 923
Број: 030-00-UKV-16/2018-002
Датум: 13. 02. 2018
Верзија: 2.0
Бр.копије: 00Е

	Надлежни извршни/корпоративни директор	Контролисао	Одобрио
Функција	Извршни директор за управљање и тржиште	Руководилац Самосталног сектора за обезбеђење квалитета	Директор
Име и презиме занимање	Александар Курћубић, дипл.инж.ел.	Александар Росић дипл.инж.ел.	Јелена Матејић, дипл. економиста
Потпис			
Датум	13. 2. 2018.	05. 02. 2018.	13. 02. 2018.

ОПШТИ ПОДАЦИ О ДОКУМЕНТУ

Референтна ознака: **ПР.РАТ.03**
Верзија: **2.0**
Веза са: **ПО.ИМС – Пословник ИМС**
Тип: **ДОКУМЕНТАЦИЈА ИМС - ПРОЦЕДУРА**
Укупан број страна: **23**
Статус: **ОДОБРЕН**
Ниво поверљивости: **ЈАВНИ**
Замењује документ: **-**

Аутори:

- Никола Тошић, дипл.инж.ел.
- Марко Зарић, дипл.инж.ел.

Назив документа у електронској форми:

PR.RAT.03-v2.0-Procedura za upravljanje balansnim mehanizmom-ODOBREN

Copyright © Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“ Београд.

Овај документ као и његови одломци и прилози не могу се објављивати, дистрибуирати нити мењати било којим техничким средствима нити користити за неку другу сврху ван EMC АД без претходног писменог одобрења руководиоца Самосталног сектора за обезбеђење квалитета.

ИСТОРИЈА ИЗМЕНА ДОКУМЕНТА

Верзија	Датум измене	Измену спровео	Опис измене
1.0	5.7.2013.	Марко Јанковић, дипл.инж.ел. Никола Тошић, дипл.инж.ел. Марко Зарић, дипл.инж.ел.	ИНИЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ
2.0			ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ Усаглашавање са променом правне форме предузећа. Усаглашавање са изменама унутрашње организације и систематизације послова. Усаглашавање са изменама у реализацији процеса.

САДРЖАЈ

1 ПРЕДМЕТ	4
2 ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ	4
3 ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ	4
3.1 ДЕФИНИЦИЈЕ	4
3.2 СКРАЋЕНИЦЕ	5
4 ОДГОВОРНОСТИ	5
5 ВЕЗА СА ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА	6
6 ПОСТУПАК	7
6.1 ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УГОВОРНОГ ОКВИРА ЗА ФУНКЦИОНИСАЊЕ БАЛАНСНОГ ТРЖИШТА	7
6.2 КОНТРОЛА ПРИЈАВЉЕНИХ ДНЕВНИХ ПЛАНОВА РАДА БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА	7
6.3 АДМИНИСТРИРАЊЕ ПОНУДА ЗА АНГАЖОВАЊЕ ТЕРЦИЈАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ И ЛИСТЕ ПРИОРИТЕТНОГ РЕДОСЛЕДА АНГАЖОВАЊА БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА	8
6.3.1 Администрирање Понуда за ангажовање балансных ентитета за рад у терцијарној регулацији .	8
6.3.2 Администрирање Понуда оператора суседних преносних система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије	8
6.3.3 Администрирање Листе приоритетног редоследа ангажовања балансных ентитета за рад у терцијарној регулацији и редослед ангажовања балансных ентитета за рад у секундарној регулацији	9
6.4 АНГАЖОВАЊЕ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У ТЕРЦИЈАРНОЈ И СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ	9
6.4.1 Ангажовање балансных ентитета за рад у терцијарној регулацији.....	9
6.4.2 Ангажовање балансных ентитета за рад у секундарној регулацији	10
6.4.3 Евидентирање информација од интереса за балансни механизам	11
6.5 ИЗРАДА ИЗВЕШТАЈА О АНГАЖОВАЊУ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА И ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ И ЦЕНЕ ПОРАВЊАЊА.....	11
6.5.1 Израда извештаја о ангажовању балансных ентитета за рад у терцијарној регулацији	11
6.5.2 Прикупљање података о ангажовању балансных ентитета за рад у секундарној регулацији	12
6.5.3.Одређивање цене енергије ангажоване у секундарној регулацији	14
6.5.4 Израда извештаја о ангажовању балансных ентитета за рад у секундарној регулацији	14
6.5.5 Одређивање цене поравњања	15
6.6 ЗАВОЂЕЊЕ КРОЗ ДМС АПЛИКАЦИЈУ	15
6.7 ОБЈАВА ЈАВНИХ ПОДАТАКА ИЗ ПРОЦЕСА УПРАВЉАЊА БАЛАНСНИМ МЕХАНИЗМОМ	16
6.8 ИЗРАДА МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА ЗА ПОТРЕБЕ НАДГЛЕДАЊА ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У РЕГУЛАЦИОНОЈ ОБЛАСТИ ЕМС АД.....	16
7 ЗАПИСИ И УПУТСТВА	17
7.1 ЗАПИСИ	17
7.2 УПУТСТВА	17
8 RACI МАТРИЦА И ДИЈАГРАМ ТОКА ПРОЦЕСА	18
8.1 RACI МАТРИЦА	18
8.2 ДИЈАГРАМ ТОКА ПРОЦЕСА	20
9 ПРИЛОЗИ	23

1 ПРЕДМЕТ

EMC АД Београд, у складу са Законом о енергетици и Правилима о раду тржишта електричне енергије, има обавезу организовања и администрирања балансног тржишта електричне енергије. Овим документом уређују се активности и одговорности запослених у процесу управљања баланским механизмом, а нарочито:

- пријем и верификација Понуда за ангажовање регулације навише и наниже,
- пријем и верификација Листи приоритетног редоследа ангажовања баланских ентитета у терцијарној регулацији,
- пријем и обрада Понуда оператора суседних преносних система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије,
- достављање Понуда оператору суседног преносног система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије,
- пријем и верификација редоследа ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији,
- издавање налога баланским ентитетима за рад у терцијарној регулацији и евидентирање издатих налога,
- ангажовања и надзора рада баланских ентитета у секундарној регулацији,
- пријем и обрада података о ангажованој терцијарној и секундарној регулацији и израда извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији,
- одређивање цене поравнања,
- анализе и објаве релевантних информација са балансног тржишта.

2 ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Активности везане за ову процедуру се спроводе у Сектору за развој и администрацију тржишта електричне енергије, Сектору за билатерално тржиште и набавку губитака, Сектору национални диспечерски центар и Сектору за планирање и анализу рада преносног система.

3 ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

Појмови који нису додатно описани, објашњени су у Правилима о раду тржишта електричне енергије и Правилима о раду преносног система.

3.1 Дефиниције

- **Балансни механизам** – скуп процедура којима се уређује балансно тржиште електричне енергије.
- **Балансни ентитет** – производна јединица, група производних јединица или управљива потрошња (реверзибилна хидроелектрана или пумпно-акумулационо постројење када раде у пумпном режиму или производни објекат који може да регулише потрошњу на захтев Оператора преносног система) која учествује у балансном механизму.
- **ММС систем** – Market management system, електронски систем за управљање тржишним процесима у EMC АД
- **Модул за балансни механизам** – апликација ММС система за администрацију балансног механизма
- **Settlement модул** – апликација ММС система за администрацију одступања на тржишту електричне енергије.
- **Листа приоритетног редоследа ангажовања баланских ентитета** – листа која одређује редослед ангажовања баланских ентитета Доминантног учесника за рад у терцијарној регулацији.
- **Регулациона област** – саставни део повезаног ENTSO-E система (за континенталну Европу) којим управља један оператор преносног система.

- **Модул за балансни механизам** – апликација ММС система за администрацију налога издатих балансним ентитетима за рад у терцијарној регулацији.
- **SCADA/EMS систем** – информациони систем за надзор и управљање ЕЕС у реалном времену.
- **Цена поравнања** – пондерисана цена која се користи у процесу обрачуна накнаде за одступање балансне групе.
- **Интерна апликација за прорачун ангажовања секундарне регулације** – интерна апликација развијена у Служби за системске услуге и проверу усаглашености.
- **Апликација за достављање понуда за терцијарну регулацију** – апликацију за администрацију понуда за ангажовање терцијарне регулације навише и наниже и понуда за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије.
- **ДМС** – Систем за праћење и управљање документацијом.

3.2 Скраћенице

- **ДТР** – Дирекција за тржиште електричне енергија;
- **ДУП** – Дирекција за управљање преносним системом;
- **РАТ** – Сектор за развој и администрацију тржишта електричне енергије;
- **РАТ10** – Служба за администрацију балансне одговорности и балансног тржишта електричне енергије;
- **РАТ20** – Служба за администрацију расподеле прекограничних преносних капацитета и гаранције порекла;
- **РАТ30** – Служба за развој тржишта електричне енергије и односе са учесницима на тржишту;
- **БОТ** – Сектор за билатерално тржиште и набавку губитака;
- **НДЦ** – Сектор Национални диспечерски центар;
- **ПАП40** – Служба за системске услуге и проверу усаглашености;
- **БЕ** – балансни ентитет;
- **ЕДД** - електронски диспечерски дневник.

4 ОДГОВОРНОСТИ

Одговорни за организацију и спровођење процедуре за управљање балансним механизмом су Извршни директор за управљање и тржиште, директор ДТР, директор ДУП, руководилац РАТ, шеф РАТ10, главни диспечер, руководилац НДЦ, шеф Службе за системске услуге и проверу усаглашености.

Одговорности у спровођењу балансног механизма су:

Одговорности ДУП

Одговорности НДЦ:

- пријем и верификација Листе приоритетног редоследа ангажовања баланских ентитета у терцијарној регулацији кроз Модул за балансни механизам,
- пријем и верификација редоследа ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији кроз Модул за балансни механизам,
- пријем и обрада понуда оператора суседних преносних система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије,
- достављање понуда оператору суседног преносног система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије,
- издавање налога балансним ентитетима за рад у терцијарној регулацији и евидентирање издатих налога,
- ангажовање и надзор рада баланских ентитета у секундарној регулацији,
- одговори на примедбе учесника у балансном механизму на извештаје о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији.
- пријем и обрада Понуда учесника у балансном механизму у унутардневном процесу

Одговорности Службе за системске услуге и проверу усаглашености:

- достављање података о ангажовању баланских ентитета у секундарној регулацији,
- одговори на примедбе учесника у балансном механизму на извештаје о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији.

Одговорности ДТРОдговорности РАТ10:

- пријем и обрада Понуда учесника у балансном механизму,
- пријем и обрада понуда оператора суседних преносних система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије,
- достављање понуда оператору суседног преносног система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије,
- пријем и обрада података о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији и израда прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији,
- пријем и обрада података о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији и израда прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији,
- одређивање цене секундарне регулације,
- одређивање цене поравнања,
- објава прелиминарних и коначних података о ангажованој балансној енергији и цени поравнања на званичном сајту EMC АД Београд,
- израда месечних извештаја о укупно ангажованој прекограничној терцијарној регулационој енергији,
- израда месечних извештаја за Агенцију за енергетику Републике Србије (израда анализа на месечном нивоу за потребе надгледања рада балансног тржишта електричне енергије).

5 ВЕЗА СА ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

- Закон о енергетици;
- Правила о раду тржишта електричне енергије;
- Правила о раду преносног система;
- ПР.БОТ.01 – Процедура израде дневних планова рада ЕЕС у процесу дан унапред;
- ПР.УЕС.08 - Процедура за размену прекограничне терцијарне регулационе енергије;
- ПР.УПИ.01 – Процедура одржавања система даљинског управљања;
- ПР.УЕС.13 – Процедура обезбеђивања и коришћења помоћних услуга
- SRPS ISO 9001:2015, Системи менаџмента квалитетом – захтеви.

Напомена:

Наведени документи су били важећи у тренутку одобрења овог документа. У случају објављивања нових издања, корисници се упућују на коришћење важећих верзија.

6 ПОСТУПАК

6.1 Обезбеђење уговорног оквира за функционисање балансног тржишта

Сви процеси на балансном тржишту електричне енергије, односно права и обавезе EMC АД са једне и учесника у балансном механизму са друге стране, су уређени следећим уговорима:

- **Уговор о пружању помоћних услуга** – закључује се са Учесником у балансном механизму који има балансне ентитете у регулационој области EMC АД, у складу са Правилима о раду преносног система. Уговор у име EMC АД потписује Извршни директор за управљање и тржиште. Шеф Службе за системске услуге и проверу усаглашености надлежан је да координира све неопходне активности на закључењу уговора о пружању помоћних услуга. Поред тога, за реализацију овог уговора одговорности су дефинисане у процедури ПР.УЕС.13. Предмет овог уговора нарочито представља обавеза Учесника у балансном механизму у погледу одржавања потребног нивоа резерве за секундарну и терцијарну регулацију.
- **Уговор о учешћу у балансном механизму** – закључује се са Учесником у балансном механизму који има балансне ентитете у регулационој области EMC АД, у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије. Уговор у име EMC АД потписује Директор EMC АД. За реализацију овог уговора одговоран је Извршни директор за управљање и тржиште. Предмет овог уговора нарочито представља секундарна и терцијарна балансна енергија ангажована у циљу одржавања енергетског баланса регулационе области EMC АД.
- **Уговор о куповини и продаји терцијарне регулационе енергије** – закључује се са оператором суседног преносног система. Уговор у име EMC АД потписује Директор EMC АД или лице које он овласти. Надлежне особе за координацију свих неопходних активности на закључењу и реализацији уговора о куповини и продаји прекограничне терцијарне регулационе енергије са операторима преносног система из суседне тржишне области су дефинисане у Процедури за размену прекограничне терцијарне регулационе енергије - ПР.УЕС.08. Предмет овог уговора представља набавка хаваријске енергије у циљу одржавања енергетског баланса регулационе области EMC АД.

6.2 Контрола пријављених дневних планова рада баланских ентитета

Пријава, пријем и обрада дневних планова рада БОС врши се у складу са Правилима о раду преносног система, Процедуром израде дневног плана рада ЕЕС у процесу дан унапред – ПР.БОТ.01 и Процедуром измене дневног плана рада преносног система у унутардневном процесу – ПР.УЕС.11.

За потребе управљања баланским механизмом, у складу са процедуром ПР.БОТ.01, у процесу пријаве планова рада нарочито се спроводи провера:

- испуњења критеријума да се план рада баланских ентитета, са редним бројем један у листи редоследа ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији, налази унутар опсега секундарне регулације,
- испуњења критеријума у погледу нивоа секундарне и терцијарне резерве активне снаге за потребе секундарне и терцијарне регулације, на основу обавеза из Уговора о пружању системских услуга.

Потврђени дневни план рада баланских ентитета представља улазни податак у процес издавања налога баланским ентитетима за рад у терцијарној регулацији и аутоматском ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији, описаних у тачкама 6.4.1 и 6.4.2.

6.3 Администрирање Понуда за ангажовање терцијарне регулације и Листе приоритетног редоследа ангажовања баланских ентитета

6.3.1 Администрирање Понуда за ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији

6.3.1.1 Пријем и верификација Понуда за ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији

Учесник у балансном механизму (у даљем тексту: Учесник), у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, за сваки обрачунаски интервал, доставља инжењеру у РАТ10, у Апликацију за достављање понуда за терцијарну регулацију и у Модул за балансни механизам, **Понуду за ангажовање терцијарне регулације навише и наниже** (у даљем тексту: Понуда).

Учесник Понуду доставља електронском поштом најкасније до 16ч у дану Д-1 за дан Д.

По пријему Понуде, инжењер у РАТ10, у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије (у даљем тексту: Правила) и Упутством за управљање баланским механизмом, проверава форму и садржај Понуде и пријем Понуде у Апликацији за достављање понуда за терцијарну регулацију и Модулу за балансни механизам.

Уколико форма Понуде није задовољена или Понуда не садржи све неопходне елементе Учесник у балансном механизму добија информацију из Апликације за достављање понуда за терцијарну регулацију и Модула за балансни механизам у виду аутоматизоване поруке. У случају недостављања Понуде, а до достављања нове Понуде за ангажовање терцијарне регулације, примењиваће се последња важећа Понуда из претходног тржишног дана у 16:00.

У процесу унутар дана Учесник може изменити претходно достављену Понуду најкасније 60 минута пре сата на који се та промена односи. Уколико форма Понуде није задовољена или Понуда не садржи све неопходне елементе Апликација за достављање понуда за терцијарну регулацију и Модул за балансни механизам обавештава аутоматски електронском поштом Учесника о одбијању Понуде. У том случају примењиваће се последња прихваћена Понуда.

6.3.1.2 Архивирање Понуда

Све пристигле Понуде Учесника и последњу важећу Понуду за тржишни дан Д добијену из Апликације за достављање понуда за терцијарну регулацију, архивирају се у самој апликацији.

Понуде достављене у Модул за балансни механизам архивирају се у самом модулу.

Понуде се користе:

- за потребе израде прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији према тачкама 6.5.1 и 6.5.4,
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовану терцијарну и секундарну балансну енергију,
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовану прекограничну терцијарну регулациону енергију, и
- за прорачун цене поравнања.

6.3.2 Администрирање Понуда оператора суседних преносних система за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије

Оператор преносног система са којим ЕМС АД има Уговор о куповини и продаји терцијарне регулационе енергије у дану Д-1 за дан Д за сваки обрачунаски интервал доставља у Апликацију за достављање понуда за терцијарну регулацију Понуду за ангажовање прекограничне терцијарне регулационе енергије.

Рокови за достављање, одбијање и прихватање понуде дефинисани су Уговором о куповини и продаји терцијарне регулационе енергије између оператора преносних система.

Пре сваког ангажовања прекограничне терцијарне регулационе енергије, диспечер НДЦ проверава у Апликацији за достављање понуда за терцијарну регулацију цене из понуда за ангажовање и додатно проверава да ли је иста цена у Модулу за балансни механизам.

Ако цене нису исте, диспечер НДЦ мора проверити која је понуда валидна.

6.3.3 Администрирање Листе приоритетног редоследа ангажовања баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији и редослед ангажовања баланских ентитета за рад у секундарној регулацији

Учесник, свакодневно, у дану Д-1 за дан Д, у складу са Правилима, доставља EMC АД две **Листе приоритетног редоследа ангажовања баланских ентитета у терцијарној регулацији** (у даљем тексту: Приоритетна листа):

- **Листа приоритетног ангажовања терцијарне регулације - навише;**
- **Листа приоритетног ангажовања терцијарне регулације - наниже.**

Учесник, свакодневно, у дану Д-1 за дан Д доставља EMC АД редослед ангажовања баланских ентитета за рад у секундарној регулацији (у даљем тексту: Редослед ангажовања секундарне регулације).

Условe достављања Приоритетне листе и Редоследа ангажовања секундарне регулације договарају Учесник, руководилац РАТ и главни диспечер приликом склапања Уговора о учешћу у балансном механизму, а у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије.

Учесник доставља у Модул за балансни механизам Приоритетну листу и Редослед ангажовања секундарне регулације. Учесник усмено (телефоном) обавештава диспечера НДЦ да су Приоритетна листа и Редослед ангажовања секундарне регулације достављени.

Диспечер у НДЦ, путем Модула за балансни механизам врши проверу Приоритетне листе и Редоследа ангажовања секундарне регулације у складу са Упутством за управљање баланским механизмом.

У случају неприхватања Приоритетне листе и Редоследа ангажовања секундарне регулације у Модулу за балансни механизам, Учесник ће одмах бити обавештен о неприхватању Приоритетне листе и Редоследа ангажовања секундарне регулације електронским путем аутоматизованом поруком.

До достављања нове Приоритетне листе и Редоследа ангажовања секундарне регулације примењују се последње важеће листе.

У процесу унутар дана Учесник може доставити измењену Приоритетну листу и Редослед ангажовања секундарне регулације најкасније 15 минута пре сата на који се достављена листа примењује.

Приоритетна листа баланских ентитета одређује редослед по коме диспечер НДЦ ангажује балансне ентитете за рад у терцијарној регулацији из тачке 6.4.1.

Учесник електронским путем у Модул за балансни механизам доставља цену за ангажовање балансне енергије из балансног ентитета услед угрожености ЕЕС која се користи:

- у процесу израде прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији (према тачки 6.5.1), и
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовану балансну енергију.

Учесник не може мењати у току дана Д цену ангажовања балансне енергије из балансног ентитета у случају када се ангажује ради обезбеђења сигурног рада електроенергетског система.

Редослед ангажовања секундарне регулације баланских ентитета одређује које од електрана које имају способност рада у секундарној регулацији, учествују у секундарној регулацији.

6.4 Ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији

6.4.1 Ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији

Свака промена ангажовања баланских ентитета у односу на важећи план рада од стране диспечера НДЦ, сматра се налогом за терцијарну регулацију.

Диспечер НДЦ издаје налог за терцијарну регулацију одговорним лицима баланских ентитета, поштујући последњи прихваћени план рада баланских ентитета и Приоритетну листу, а у складу са Правилима о раду преносног система, Правилима о раду тржишта електричне енергије и Упутством за управљање баланским механизмом.

Издате налоге за ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији, диспечер НДЦ је у обавези да евидентира у Модул за балансни механизам, складу са Упутством за управљање баланским механизмом.

Подаци о ангажованој терцијарној балансној енергији, по баланским ентитетима, за сваки обрачунски интервал, се користе:

- за израду прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији из тачке 6.5.1,
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовање терцијарне балансне енергије и
- у процесу обрачуна накнаде за одступање балансне групе и накнаде за одступање балансне групе.

У случајевима делимичне или тоталне нефункционалности Модула за балансни механизам, у којима није могуће евидентирати издати налог за терцијарну регулацију, диспечер НДЦ је у обавези да издати налог за терцијарну регулацију унесе у Модул за балансни механизам у најскоријем могућем року.

Диспечер НДЦ је обавезан да информације везане за нефункционалност Модула за балансни механизам достави сектору РАТ на један од следећа три начина:

- путем ЕДД,
- електронске поште и
- усмено (телефоном) у току радног времена сектора РАТ Шефу РАТ10.

У случају пропуста у евиденцији издатих налога за терцијарну регулацију, диспечер уноси пропуштене налоге у Модул за балансни механизам у дану Д+1.

Приступ ЕДД имају сви инжењери у РАТ10 и РАТ20, шеф РАТ10 и шеф РАТ20.

6.4.2 Ангажовање баланских ентитета за рад у секундарној регулацији

Ангажовање и надзор рада баланских ентитета за рад у секундарној регулацији врши диспечер НДЦ, поштујући последњи прихваћени план рада баланских ентитета и Листу ангажовања секундарне регулације која је саставни део Плана рада баланских ентитета, а у складу са Правилима о раду преносног система и Упутством за управљање баланским механизмом.

Секундарна регулација је аутоматска регулација, а ангажована секундарна балансна енергија се евидентира у SCADA/EMS систему EMC АД Београд.

Подаци о ангажованој секундарној балансној енергији по баланским ентитетима за сваки обрачунски интервал свакодневно се из SCADA/EMS система аутоматски шаљу у Модул за балансни механизам, а затим из Модула за балансни механизам у Settlement модул. Вредности ангажоване секундарне балансне енергије се аутоматски прорачунавају у Модул за балансни механизам.

У случају недоступности софтверског дела за аутоматски прорачун и немогућности осигурања тачности података добијених из SCADA/EMS, приступа се резервној методи прорачуна ангажоване секундарне балансне енергије: инжењер из ПАП40 преузима податке неопходне за прорачун ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији из AREVA HIS апликације и податке добијене из Модула за балансни механизам у дану Д+1 и убацује у Интерну апликацију за прорачун ангажовања секундарне регулације; инжењер у ПАП40 израђује, у Интерној апликацији за прорачун ангажовања секундарне регулације, прелиминарни извештај о ангажованој балансној енергији у секундарној регулацији и доставља га путем електронске поште у дану Д+1 у Модул за балансни механизам и инжењеру у РАТ10 и шефу РАТ10.

Подаци добијени из SCADA/EMS система и Интерне апликације за прорачун ангажовања секундарне регулације користе се:

- за израду прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији из тачке 6.5.4,
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовање секундарне балансне енергије
- у процесу обрачуна накнаде за одступање балансне групе и накнаде за одступање балансне групе.

У случају делимичне или тоталне нефункционалности SCADA/EMS система, диспечер НДЦ информацију о проблему евидентира у ЕДД кроз опције Техничка подршка. Овим се активира процес одржавања, описан Процедуром одржавања система даљинског управљања - ПР.УПИ.01.

6.4.3 Евидентирање информација од интереса за балансни механизам

Диспечер НДЦ је у обавези да у Модулу за балансни механизам евидентира информације од интереса за балансни механизам, а нарочито време и количину ангажоване (набављене или испоручене) терцијарне регулационе енергије,

Диспечер НДЦ проверава испад производне јединице у термоелектрани снаге веће од 150 MW које подноси Учесник (обавезно је евидентирати време испада).

О ангажовању прекограничне терцијарне регулационе енергије, у дану Д, главни диспечер додатно обавештава електронском поштом руководиоца РАТ, шефа РАТ10 и инжењере у РАТ10, у складу са Упутством за управљање баланским механизмом.

Инжењер у РАТ10, у дану Д+1 за дан Д, проверава ЕДД, чиме се информира о осталим информацијама од значаја за послове тржишта електричне енергије.

У случају да не постоји могућност уноса информација о прекограничној терцијарној регулационој енергији у Модулу за балансни механизам, ова информација се може унети у Апликацију за администрацију понуда за балансни механизам, а аутоматском поруком ће се информација о активацији прекограничне терцијарне регулационе енергије пренети у Модулу за балансни механизам.

6.5 Израда извештаја о ангажовању баланских ентитета и одређивање цене секундарне регулације и цене поравнања

6.5.1 Израда извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији

На основу података из Модула за балансни механизам, у складу са Правилима и Упутством за управљање баланским механизмом, инжењер у РАТ10, у дану Д+1 за дан Д (понедељком за петак, суботу и недељу), за сваки обрачунаски интервал у Модулу за балансни механизам, обрађује податке и израђује **Прелиминарни извештај о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији.**

У случају да инжењер у РАТ10, при обради података из Модула за балансни механизам наиђе на налоге за ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији који нису забележени у складу са Упутством за управљање баланским механизмом, односно који имају нејасан коментар, као и налоге за које је потребно додатно објашњење или примети налоге који потенцијално имају неки нетачан податак или да одређени налози недостају, електронском поштом обавештава руководиоца смене у НДЦ, са захтевом за додатно разјашњење постојећих налога. Руководилац смене у НДЦ одговара у истом дану на захтев инжењера у РАТ10 са предлогом разјашњења ситуације. Уколико је потребна корекција налога у Модулу за балансни механизам, руководилац смене у НДЦ врши корекцију налога за ангажовање баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији.

Шеф РАТ10 врши верификацију Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији и даје налог инжењеру у РАТ10 за објављивање извештаја учеснику. Инжењер у РАТ10 након добијеног налога објављује Прелиминарни извештај о ангажовању

балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији у Модулу за балансни механизам и електронском поштом, у дану Д+1 за дан Д (понедељком за петак, суботу и недељу), Учеснику и особама одговорним за спровођење ове процедуре у ЕМС АД.

Учесник, у складу са Правилима, електронском поруком кроз Модул за балансни механизам доставља Примедбе на Прелиминарни извештај о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији.

Руководилац смене НДЦ у сарадњи са шефом Службе за системске услуге и проверу усаглашености врши обраду достављених примедби од Учесника.

Руководилац смене НДЦ или шеф Службе за системске услуге и проверу усаглашености, најкасније до дана Д+1 од дана достављања примедби (понедељак за петак), доставља одговоре (исправља достављене вредности налога или вредности секундарне и терцијарне регулације) на примедбе Учесника.

На основу примедби Учесника и корекције добијене од руководиоца смене НДЦ, инжењер у РАТ10 израђује вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији.

Шеф РАТ10 верификује вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији и даје налог инжењеру у РАТ10 за објављивање извештаја учеснику. Инжењер у РАТ10 након добијеног налога објављује вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији, најкасније до рока дефинисаног у Правилима о раду тржишта електричне енергије.

Уколико Учесник не достави примедбе на прву или вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији у року предвиђеном Правилима, сматраће се да примедбе не постоје, а извештај ће се сматрати коначним.

По истеку рока за достављање примедби на прелиминарни извештај или након достављања информације од стране Учесника да не постоје примедбе на прелиминарни извештај, инжењер у РАТ10 израђује **Коначни извештај о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији**.

Шеф РАТ10 верификује коначне извештаје и даје дозволу за објављивање извештаја Учеснику.

Прелиминарне верзије извештаја и коначни извештаји о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији инжењер у РАТ10 архивира на виртуелном серверу РАТ10 и у Модулу за балансни механизам.

Коначни извештаји о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији се користе:

- у процесу израде месечних извештаја за потребе надгледања тржишта електричне енергије у регулационој области ЕМС АД из тачке 6.7
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовану терцијарну балансну енергију, и
- у процесу обрачуна одступања балансне групе и накнаде за одступање балансне групе.

6.5.2 Прикупљање података о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији

6.5.2.1 Прикупљање података за прву верзију извештаја

6.5.2.1.1 Коришћење примарног извора података

У процесу израде извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији инжењер у РАТ10, као основни извор података о вредностима ангажоване балансне енергије у секундарној регулацији, користи податке добијене из примарног извора.

Примарни извор података о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији представља софтверски део за аутоматски прорачун у SCADA/EMS систему или аутоматски прорачунате вредности у Модулу за балансни механизам (у зависности од тренутно имплементираних софтверских решења).

6.5.2.1.2 Недоступност примарног извора - резервна метода прорачуна

У случају недоступности примарног извора и немогућности осигурања тачности података добијених из SCADA/EMS, у поступку израда извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији инжењер у РАТ10, као основни извор података о вредностима ангажоване балансне енергије у секундарној регулацији, користи Извештај о ангажованој балансној енергији у секундарној регулацији израђен и добијен од инжењера у ПАП40 на основу резервне методе прорачуна.

Резервна метода прорачуна се одвија на следећи начин:

1. инжењер из ПАП40 преузима податке неопходне за прорачун ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији из АРЕВА ХИС апликације и податке добијене из Модула за балансни механизам у дану Д+1 и убацује у Интерну апликацију за прорачун ангажовања секундарне регулације;
2. инжењер у ПАП40 покреће израду Извештаја о ангажованој балансној енергији у секундарној регулацији у Интерној апликацији за прорачун ангажовања секундарне регулације;
3. инжењер у ПАП40 овај Извештај доставља путем електронске поште у дану Д+1 у Модул за балансни механизам и инжењеру у РАТ10 и шефу РАТ10.

6.5.2.1.3 Алтернативни начин добијања података

У случају да постоји проблем тј. не постоји могућност добијања података о ангажованој секундарној регулацији у складу са тачкама 6.5.2.1.1 и 6.5.2.1.2, за потребе израде извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији, шеф РАТ10 у договору са шефом ПАП40 узима податке о секундарној регулацији који му накнадно достави шеф ПАП 40.

6.5.2.2 Прикупљање података у случају промене налога за терцијарну регулацију

У случају да, услед Примедбе на Прелиминарни извештај о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији, постоји промена налога за терцијарну регулацију баланских ентитета који су учествовали у секундарној регулацији, евидентирана у Модулу за балансни механизам, инжењер у РАТ10 прикупља нове податке о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији.

6.5.2.2.1 Коришћење примарног извора података у случају промене налога за терцијарну регулацију

Инжењер у РАТ10 покреће поновни прорачун вредности секундарне регулације у Модулу за балансни механизам, у складу са тачком 6.5.2.1.1.

6.5.2.2.2 Недоступност примарног извора - резервна метода прорачуна у случају промене налога за терцијарну регулацију

У случају недоступности примарног извора и немогућности осигурања тачности података добијених из SCADA/EMS, инжењер у РАТ10 активира резервну методу прорачуна.

Резервна метода прорачуна се одвија на следећи начин:

1. инжењер у РАТ10 обезбеђује нове податке о налогу за терцијарну регулацију у Модулу за балансни механизам;
2. инжењер из РАТ10 обавештава инжењера у ПАП40 да је потребно доставити нове вредности ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији;
3. инжењер из ПАП40 користи већ преузете податке неопходне за прорачун ангажовања баланских ентитета у секундарној регулацији из АРЕВА ХИС апликације и уноси нове податке добијене из Модула за балансни механизам у Интерну апликацију за прорачун ангажовања секундарне регулације;
4. инжењер у ПАП40 покреће израду Извештаја о ангажованој балансној енергији у секундарној регулацији у Интерној апликацији за прорачун ангажовања секундарне регулације;

5. инжењер у ПАП40 овај Извештај доставља путем електронске поште у Модул за балансни механизам и инжењеру у РАТ10 и шефу РАТ10.

6.5.2.2.3 Алтернативни начин добијања података у случају промене налога за терцијарну регулацију

У случају да постоји проблем тј. не постоји могућност добијања података о ангажованој секундарној регулацији у складу са тачкама 6.5.2.2.1 и 6.5.2.2.2, за потребе израде извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији, шеф РАТ10 доставља шефу ПАП40 нове податке о налогу за терцијарну регулацију у Модулу за балансни механизам и у договору са њим, узима податке о секундарној регулацији који му шеф ПАП40 накнадно достави.

6.5.3.Одређивање цене енергије ангазоване у секундарној регулацији

На основу података из Понуде Учесника, Извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији, извештаја о ангажованој балансној енергији у секундарној регулацији, ангазоване прекограничне терцијарне регулационе енергије и дневне базне цене на организованом тржишту електричне енергије у Србији, инжењер у РАТ10, у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, свакодневно одређује цену енергије ангазоване у секундарној регулацији.

У складу са статусом извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији, цена секундарне регулације, до израде Коначног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији, сматра се прелиминарном. Након израде Коначног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у терцијарној регулацији, цена енергије ангазоване у секундарној регулацији се сматра коначном.

Цена енергије ангазоване у секундарној регулацији се користи у процесу израде извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији из тачке 6.5.4.

6.5.4 Израда извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији

На основу података о вредностима ангазоване балансне енергије у секундарној регулацији и цене енергије ангазоване у секундарној регулацији и информација добијених од инжењера из Службе за системске услуге и проверу усаглашености, а у складу са Правилима о раду тржишта и Упутством за управљање баланским механизмом, инжењер у РАТ10, у дану Д+1 за дан Д (понедељком за петак, суботу и недељу), обрађује податке за сваки обрачунски интервал и израђује **Прелиминарни извештај о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији.**

Шеф РАТ10 врши верификацију Прелиминарног извештаја о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији и даје налог инжењеру у РАТ10 за објављивање извештаја Учеснику. Инжењер у РАТ10 након добијеног налога објављује Прелиминарни извештај о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији, у дану Д+1 за дан Д (понедељком за петак, суботу и недељу), Учеснику и особама одговорним за спровођење ове процедуре у EMC АД.

Учесник, у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, електронском поруком, кроз Модул за балансни механизам, доставља шефу РАТ10 и инжењеру у РАТ10 примедбе на Прелиминарни извештај о ангажовању балансних ентитета за рад у секундарној регулацији.

Инжењер у Служби за системске услуге и проверу усаглашености врши обраду достављених примедби од стране Учесника. Уколико је потребно, инжењер у Служби за системске услуге и проверу усаглашености, се приликом обраде примедби консултује са руководиоцем смене НДЦ.

Инжењер у служби за системске услуге и проверу усаглашености, најкасније до дана Д+1 од дана достављања примедби (понедељак за петак), доставља одговоре (исправља достављене вредности секундарне регулације) на примедбе Учесника електронском поштом шефу РАТ10 и инжењеру у РАТ10, у складу са Упутством за управљање баланским механизмом.

На основу примедби Учесника и одговора добијеног од инжењера у Служби за системске услуге и проверу усаглашености, инжењер у РАТ10 израђује вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији.

Шеф РАТ 10 верификује вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији и даје налог инжењеру у РАТ10 за објављивање извештаја учеснику. Инжењер у РАТ10 након добијеног налога објављује вишу верзију Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији у Модулу за балансни механизам и електронском поштом Учеснику и особама одговорним за спровођење ове процедуре у ЕМС АД, најкасније до рока дефинисаног у Правилима о раду тржишта електричне енергије. Уколико Учесник не достави примедбе на прву или вишу верзију прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији, у року предвиђеном Правилима, сматраће се да примедбе не постоје, а извештај ће се сматрати коначним.

По истеку рока за достављање примедби на Прелиминарни извештај о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији или након достављања информације од стране Учесника да не постоје примедбе на прелиминарни извештај, инжењер у РАТ10 израђује **Коначни извештај о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији**.

Шеф РАТ 10 верификује извештаје и даје дозволу за објављивање извештаја Учеснику.

Прелиминарне верзије извештаја и Коначни извештаји о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији инжењер у РАТ10 архивира на виртуелном серверу РАТ10 и Модулу за балансни механизам.

Коначни извештаји о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији се користе:

- у процесу израде месечних извештаја за потребе надгледања тржишта електричне енергије у регулационој области ЕМС АД из тачке 6.8
- у процесу обрачуна накнаде за ангажовану секундарну балансну енергију и
- у процесу обрачуна одступања балансне групе и накнаде за одступање балансне групе.

6.5.5 Одређивање цене поравнања

На основу података из Понуде Учесника, извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији, ангажоване прекограничне терцијарне регулационе енергије и дневне базне цене на организованом тржишту електричне енергије у Србији, инжењер у РАТ10, у складу са **Правилима о раду тржишта електричне енергије**, свакодневно кроз Модул за балансни механизам, за сваки обрачунаски интервал, одређује цену поравнања.

Цена поравнања се користи:

- у процесу израде месечних извештаја за потребе надгледања тржишта електричне енергије у регулационој области ЕМС АД из тачке 6.8 и
- у процесу обрачуна одступање баланских група.

6.6 Завођење кроз ДМС апликацију

Након израде Коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији из тачака 6.5.1 и 6.5.4 Инжењер у РАТ10 приступа завођењу Коначних извештаја кроз ДМС апликацију. Завођењем кроз ДМС апликацију извештаји се прослеђују на штампање и слање поштом.

6.7 Објава јавних података из процеса управљања баланским механизмом

На основу:

- понуда Учесника из тачке 6.3,
- прелиминарних и коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији из тачака 6.5.1 и 6.5.4,
- ангажоване прекограничне терцијарне регулационе енергије са припадајућом ценом и
- цене поравнања,

у циљу транспарентности података из балансног механизма, а у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, инжењер у РАТ10 објављује на званичном сајту EMC АД за сваки обрачунски интервал:

Прелиминарне информације у дану Д+1 за дан Д:

- укупну ангажовану терцијарну балансну енергију,
- укупну ангажовану секундарну балансну енергију,
- укупну преузету хаваријску и прекограничну терцијарну балансну енергију
- укупну предату хаваријску и прекограничну терцијарну балансну енергију
- цену поравнања за одступање баланских група у регулационој области EMC АД.

Коначне информације у дану Д+8 за дан Д:

- укупну ангажовану терцијарну балансну енергију,
- укупну ангажовану секундарну балансну енергију,
- укупну преузету прекограничну терцијарну балансну енергију
- укупну предату прекограничну терцијарну балансну енергију и цену поравнања за одступање баланских група у регулационој области EMC АД.

Шеф РАТ10, у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, израђује **Календар обрачуна и плаћања на тржишту електричне енергије** и у обавези је да га правремено ажурира у случају измена. Шеф РАТ10 доставља **Календар обрачуна и плаћања на тржишту електричне енергије** електронском поштом руководиоцу РАТ.

Руководилац РАТ даје сагласност за објаву Календара обрачуна и плаћања на тржишту електричне енергије.

Након добијања сагласности од руководиоца РАТ, инжењер у РАТ10 објављује Календар на званичном сајту EMC АД.

6.8 Израда месечног извештаја за потребе надгледања тржишта електричне енергије у регулационој области EMC АД

На основу:

- понуда учесника из тачке 6.3,
- коначних извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној и секундарној регулацији из тачака 6.5.1 и 6.5.4,
- цене поравнања из тачке 6.5.5,
- ангажоване терцијарне регулационе енергије са припадајућом ценом,

а у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије и Упутством за управљање баланским механизмом, инжењер у РАТ10, до 20. дана у месецу М+1 за месец М, врши анализу рада балансног механизма и израђује **Месечни извештај за Агенцију за енергетику Републике Србије** који представља анализу рада балансног механизма.

Шеф РАТ10 врши верификацију месечног извештаја и доставља га електронском поштом руководиоцу РАТ и шефу РАТ30.

Шеф РАТ 30 електронском поштом доставља извештај одговорним лицима у Агенцији за енергетику Републике Србије.

Након верификације извештаја од стране шефа РАТ10, инжењер у РАТ10 архивира извештај за Агенцију за енергетику Републике Србије на виртуелном серверу РАТ10.

7 ЗАПИСИ И УПУТСТВА

7.1 Записи

Р. бр.	Ознака обрасца – Назив записа	Чување			Одговорно лице
		Облик	Рок (год)	Место	
1.	Понуда за учешће у балансном механизму	Е	1	Виртуелни сервер РАТ10	Шеф РАТ10
2.	Листа приоритетног ангажовања	Е	1	Tracking апликација	Шеф РАТ10
3.	Прелиминарни извештаји о ангажовању баланских ентитета учесника у балансном механизму за рад у секундарној регулацији	Е	5	Виртуелни сервер РАТ10	Шеф РАТ10
4.	Прелиминарни извештаји о ангажовању баланских ентитета учесника у балансном механизму за рад у секундарној регулацији	Е	5	Виртуелни сервер РАТ10	Шеф РАТ10
5.	Примедбе учесника у балансном механизму на извештаје о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној и терцијарној регулацији и одговори ЕМС АД на примедбе	Е	5	Виртуелни сервер РАТ10	Шеф РАТ10
6.	Коначна верзија извештаја о ангажовању баланских ентитета учесника у балансном механизму за рад у секундарној регулацији	П	5	архива В.Степе и архива ДТР	Руководилац РАТ
7.	Коначна верзија извештаја о ангажовању баланских ентитета учесника у балансном механизму за рад у терцијарној регулацији	П	5	архива В.Степе и архива ДТР	Руководилац РАТ
8.	Прелиминарна верзија дневног извештаја о укупној ангажованој секундарној и терцијарној балансној енергији и цени поравнања	Е	5	виртуелни сервер РАТ10	инжењер у РАТ10
9.	Коначна верзија дневног извештаја о укупној ангажованој секундарној и терцијарној балансној енергији и цени поравнања	Е	5	виртуелни сервер РАТ10	инжењер у РАТ10
10.	Месечни извештај-анализа за потребе надгледања балансног тржишта (за АЕРС)	Е	3	Виртуелни сервер РАТ10	Руководилац РАТ/ Шеф РАТ 30

Легенда: П – на папиру; Е – електронски запис; В – видео; А – аудио

7.2 Упутства

- Упутство за управљање баланским механизмом.

8 RACI МАТРИЦА И ДИЈАГРАМ ТОКА ПРОЦЕСА

- 8.1 RACI матрица.
- 8.2 Дијаграм тока процеса.

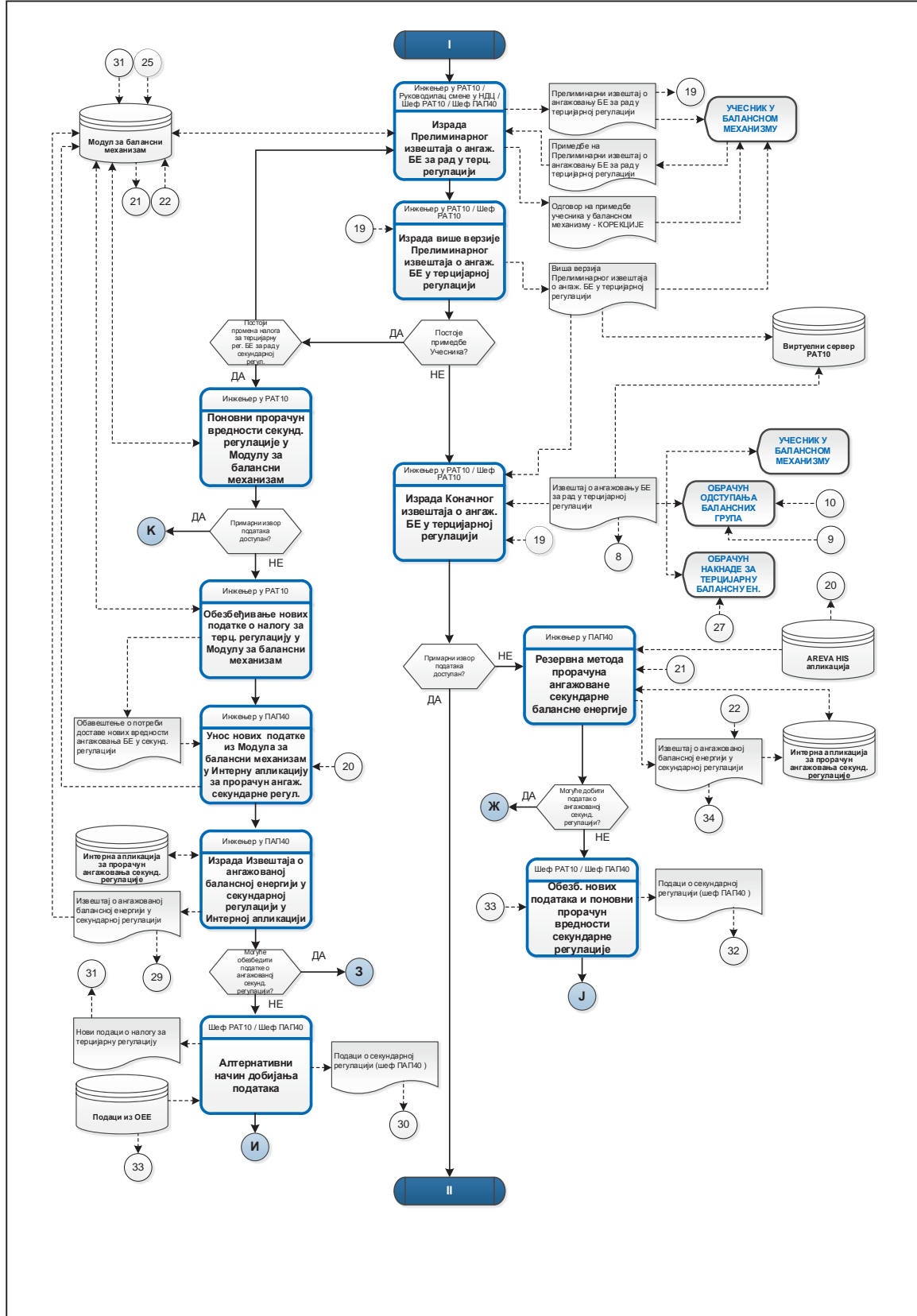
8.1 RACI матрица

Управљање баланским механизмом															
Активност/Подпроцес	Директор EMC АД	Извршни директор за управљање и тржиште	Директор Дирекције за управљање преносним системом	Шеф Службе за системске услуге и проверу усклађености	Инжењер BOT10	Инжењер у РАТ10	Дистичер НДЦ	Руководилац РАТ	Главни диспечер	Шеф РАТ10	Инжењер у ПАТ10	Руководилац смене у НДЦ	Инжењер у Служби за системске услуге и проверу усклађености	Шеф ПАТ10	Шеф РАТ30
1. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УГОВОРНОГ ОКВИРА ЗА ФУНКЦИОНИСАЊЕ БАЛАНСНОГ ТРЖИШТА															
1.1 ПРИБАВЉАЊЕ УГОВОРА О ПРУЖАЊУ ПОМОЋНИХ УСЛУГА		A		R											
1.2 ПРИБАВЉАЊЕ УГОВОРА О УЧЕШЋУ У БАЛАНСНОМ МЕХАНИЗМУ	A	R													
1.3 ПРИБАВЉАЊЕ УГОВОРА О КУПОВИНИ И ПРОДАЈИ ТЕРЦИЈАРНЕ РЕГУЛАЦИОНЕ ЕНЕРГИЈЕ	A		R												
2. КОНТРОЛА ПРИЈАВЉЕНИХ ДНЕВНИХ ПЛАНОВА РАДА БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА					A/R										
3. АДМИНИСТРИРАЊЕ ПОНУДА ЗА АНГАЖОВАЊЕ ТЕРЦИЈАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ И ЛИСТЕ ПРИОРИТЕТНОГ РЕДОСЛЕДА АНГАЖОВАЊА БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА															
3.1 АДМИНИСТРИРАЊЕ ПОНУДА ЗА АНГАЖОВАЊЕ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У ТЕРЦИЈАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ						A/R									
3.2 АДМИНИСТРИРАЊЕ ПОНУДА ОПЕРАТОРА СУСЕДНИХ ПРЕНОСНИХ СИСТЕМА ЗА АНГАЖОВАЊЕ ПРЕКОГРАНИЧНЕ ТЕРЦИЈАРНЕ РЕГУЛ. ЕН.							A/R								
3.3 АДМИНИСТРИРАЊЕ ЛИСТЕ ПРИОРИТЕТНОГ РЕДОСЛЕДА АНГАЖОВАЊА БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У ТЕРЦИЈАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ И РЕДОСЛЕД АНГАЖОВАЊА БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ							A/R	R	R						
4. АНГАЖОВАЊЕ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У ТЕРЦИЈАРНОЈ И СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ															
4.1 АНГАЖОВАЊЕ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У ТЕРЦИЈАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ							A/R								
4.2 АНГАЖОВАЊЕ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ						I	A/R			I	R				
4.3 ЕВИДЕНТИРАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА ОД ИНТЕРЕСА ЗА БАЛАНСНИ МЕХАНИЗАМ						R/I	A/R	I	R	I					
5. ИЗРАДА ИЗВЕШТАЈА О АНГАЖОВАЊУ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА И ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ И ЦЕНЕ ПОРАВЊАЊА															
5.1 ИЗРАДА ИЗВЕШТАЈА О АНГАЖОВАЊУ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У ТЕРЦИЈАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ															
5.1.1 Обрада података и израда Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији						A/R					I				
5.1.2 Корекција налога у Модулу за балансни механизам												A/R			
5.1.3 Верификација Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији и објављивање извештаја учеснику						R/I				A/R					
5.1.4 Обрада достављених примедби од Учесника				C/R		I						A/R			
5.1.5 Израда и објављивање више верзије Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији						R/I				A					
5.1.6 Израда и објављивање Коначног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у терцијарној регулацији.						R/I				A					
5.2 ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА О АНГАЖОВАЊУ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ															
5.2.1 Прорачун ангажоване секундарне балансне енергије по резервној методи случају недоступности примарног извора и немогућности осигурања тачности података добијених из SCADA/EMS – Модула за бал. механизам						I				I	A/R				
5.2.1.1 Добијање података на алтернативни начин услучају недоступности примарног извора и резервне методе прорачуна						I				A/R				R	
5.2.2 Прорачун вредности секундарне регулације када постоји промена налога за терцијарну регулацију баланских ентитета за рад у секундарној регулацији, евидентиране у Модулу за балансни механизам						I/R				I	A/R				
5.2.2.1 Добијање података на алтернативни начин услучају недоступности примарног извора и резервне методе прорачуна						I				A/R				R	
5.3 ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ ЕНЕРГИЈЕ АНГАЖОВАНЕ У СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ						A/R									

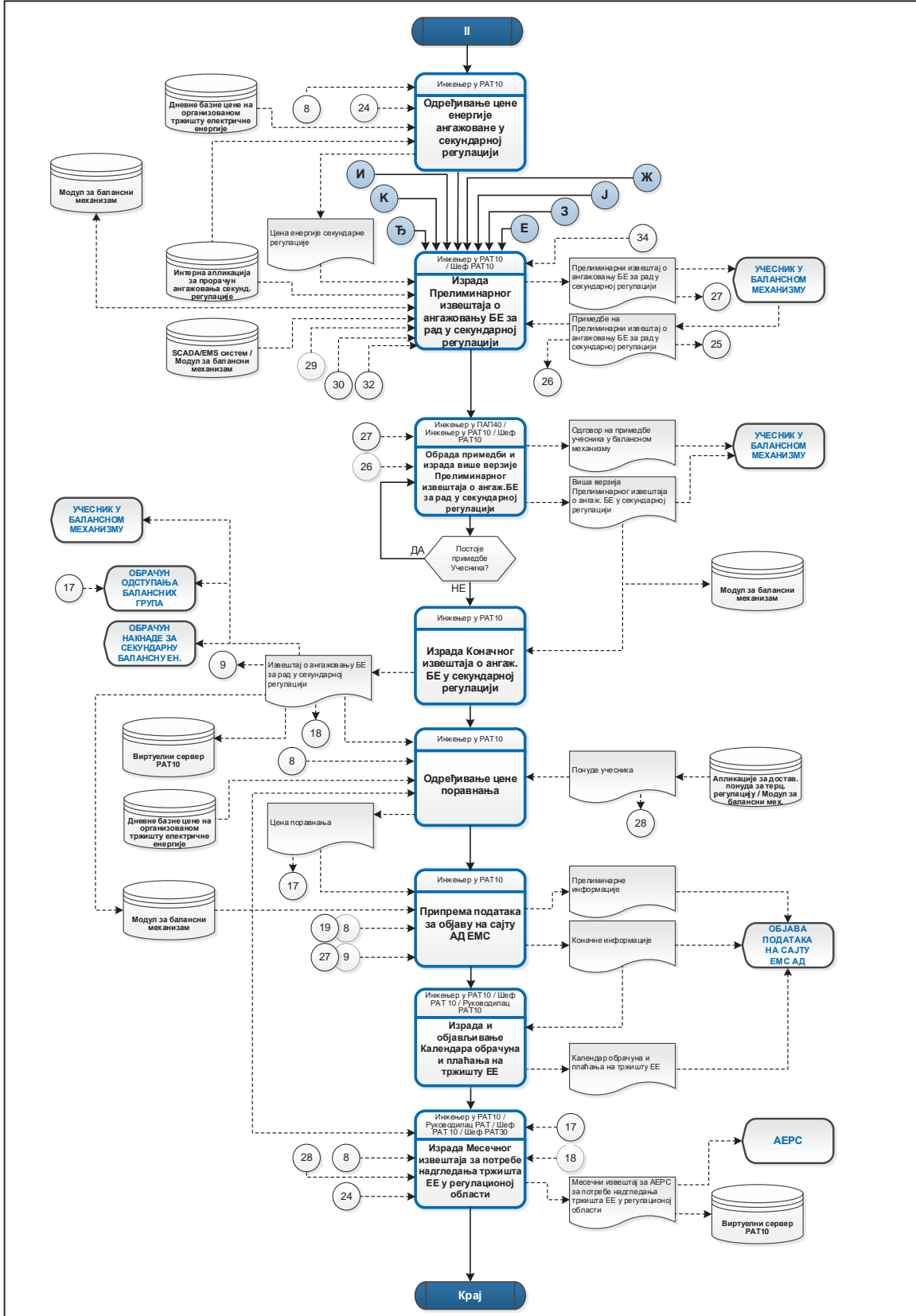
Активност/Подпроцес	Директор ЕМС АД	Извршни директор за управљање и тржиште	Директор Дирекције за управљање процесним системом	Шеф Службе за системске услуге и проверу усклађености	Инженер БОТ10	Инженер у РАТ10	Диспетчер НДЦ	Руководилац РАТ	Главни диспетчер	Шеф РАТ10	Инженер у ПАП40	Руководилац смене у НДЦ	Инженер у Служби за системске услуге и проверу усклађености	Шеф ПАП40	Шеф РАТ30
5.4 ИЗРАДА ИЗВЕШТАЈА О АНГАЖОВАЊУ БАЛАНСНИХ ЕНТИТЕТА ЗА РАД У СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ															
5.4.1 Обрада података и израда Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији						A/R									
5.4.2 Верификација Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији и објављивање извештаја учеснику						R				A					
5.4.3 Обрада достављених примедби од стране Учесника и достављање одговора						I				I		C	A/R		
5.4.4 Израда и објављивање више верзије Прелиминарног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији						R/I				A					
5.4.5 Израда и објављивање Коначног извештаја о ангажовању баланских ентитета за рад у секундарној регулацији						R/I				A					
5.5 ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ ПОРАВЊАЊА						A/R									
6. ЗАВОЂЕЊЕ КРОЗ ДМС АПЛИКАЦИЈУ						A/R									
7. ОБЈАВА ЈАВНИХ ПОДАТАКА ИЗ ПРОЦЕСА УПРАВЉАЊА БАЛАНСНИМ МЕХАНИЗМОМ															
7.1 ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА НА ЗВАНИЧНОМ САЈТУ ЕМС АД						A/R									
7.2 ДОНОШЕЊЕ КАЛЕНДАРА ОБРАЧУНА И ПЛАЋАЊА НА ТРЖИШТУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ						I		A			R				
7.3 ОБЈАВЉИВАЊЕ КАЛЕНДАР НА ЗВАНИЧНОМ САЈТУ ЕМС АД						A/R									
8. ИЗРАДА МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА ЗА ПОТРЕБЕ НАДГЛЕДАЊА ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У РЕГУЛАЦИОНОЈ ОБЛАСТИ ЕМС АД															
8.1 ИЗРАДА МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈ ЗА АГЕНЦИЈУ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ						R		I		A					I
8.2 ДОСТАВЉАЊЕ МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА ОДГОВОРНИМ ЛИЦИМА У АГЕНЦИЈИ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ															A/R
8.3 АРХИВИРАЊЕ МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА						A/R									

R - Responsible – **ЗАДУЖЕН** (особа која оперативно има задужење за обављање посла – Извршилац);
 A - Accountable – **ОДГОВОРАН** (особа која је лично одговорна, и која даје финална одобрења);
 C - Consulted – **КОНСУЛТОВАН** (особа која даје подршку у виду консултација, мишљења, савета и објашњења, двосмерна комуникација);
 I - Informed – **ИНФОРМИСАН** (особа која се извештава, информира о активности, једносмерна комуникација).

Дијаграм тока процеса - део 2/3

Дијаграм тока процеса - део 3/3

9 ПРИЛОЗИ

- Нема.